

**Образцы тестовых заданий
конкурсного отбора учащихся в 7 классы
Назарбаев Интеллектуальных школ**

ДЕНЬ 2. ЯЗЫКОВОЙ ТЕСТ

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	3
Русский язык (первый язык)	5
Казахский язык (второй язык)	12
Английский язык	18
ПРАВИЛЬНЫЕ ОТВЕТЫ	25

ОБЩАЯ ИНФОРМАЦИЯ

Прием в Интеллектуальные школы осуществляется на конкурсной основе с целью выявления учащихся, способных к изучению предметов естественно-математического направления.

Методология системы конкурсного отбора разработана в 2013 году совместно со стратегическими партнерами автономной организации образования «Назарбаев Интеллектуальные школы»: Институтом педагогических измерений (Cito, Нидерланды) и Центром талантливой молодежи Университета Джонса Хопкинса (СТУ, США).

Комплексное тестирование конкурсного отбора проводится в течение двух дней:

№	Тестирование	Раздел	Количество заданий	Количество минут	Балл
1	1 день. Тест по оценке способностей к изучению предметов естественно-математического направления	Математика	40	60	400
		Количественные характеристики	60	30	300
		Естествознание	20	30	200
		Всего	120	120	900
2	2 день. Языковой тест	Русский язык (первый язык)	20	120	600
		Казахский язык (второй язык)	20		
		Английский язык	20		
		Всего	60	120	600
Общий итоговый балл					1500

Задания теста по оценке способностей ориентированы на оценку функциональной грамотности через определение уровня знаний по предметам «Математика» и «Естествознание», оценивание способностей видеть взаимосвязь между цифрами, оперировать ими на основе математического и логического мышления, навыков интерпретации данных в виде рисунков, графиков и диаграмм.

Задания языкового теста ориентированы на умение работать с текстом и графическим материалом, то есть использовать навыки читательской грамотности в целях получения информации из текста и ее интерпретации.

Особенностью данной системы является возможность выявления у учащихся способностей, которые позволяют:

- эффективно усваивать содержание NIS-Programme;
- развивать навыки широкого спектра и быть успешными на протяжении всего периода обучения в Интеллектуальной школе;
- решать прикладные задачи во многих областях академического образования.

Обработка результатов тестирования осуществляется Cito путем автоматизированного статистического и психометрического анализа результатов претендентов, который выявляет уровень сложности каждого задания и вычисляет их долю в итоговом балле за каждый раздел теста. Данный подход обеспечивает объективное и достоверное оценивание результатов, поэтому **апелляция не проводится**.

Результаты комплексного тестирования размещаются на сайте АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы» и в здании Интеллектуальных школ **через 40 календарных дней** после окончания второго дня тестирования. Результаты претендентов отображаются в ранжированном порядке по общему баллу (от наибольшего к наименьшему общему баллу независимо от достижения пороговых баллов) и без учета языка обучения.

Для участия в конкурсе на присуждение образовательного гранта «Өркен» претенденту необходимо набрать пороговые баллы по следующим разделам:

- «Математика» – 140 баллов и более (35% и более) от максимально возможного балла (400 баллов);
- «Количественные характеристики» – 120 баллов и более (40% и более) от максимально возможного балла (300 баллов).

Грант «Өркен» присуждается претендентам, достигшим пороговые баллы и набравшим наиболее высокие общие баллы по итогам комплексного тестирования в рамках выделенных грантов в разрезе школ.

В 2022 году системе конкурсного отбора присвоен знак качества Исследовательского центра экспертизы и сертификации RCEC, подтверждающий высокий уровень надежности, справедливости и соответствия международным стандартам.

Русский язык (первый язык)

Текст 1

Атсүйек беру

По казахскому обычаю воину, оказавшемуся в затруднительном положении на поле боя, будь он даже незнакомцем, обязаны были помочь другие сарбазы (воины). Если кто-либо терял коня во время битвы и ему грозил плен, любой сарбаз обязан был усадить его на своего коня или уступить коня, жертвуя жизнью. К примеру, в XVIII веке во время битвы с джунгарами батыр Ботантай (из рода Аргын), увидев, что конь Абылай хана пал, не раздумывая уступил ему своего коня. Это и называлось «Атсүйек беру» – традиция, которой придерживались отважные и бескорыстные воины.

1. «...любой сарбаз обязан был ... уступить своего коня...»

Почему сарбаз так поступал?

Потому что

- A) друзья всегда помогают друг другу.
- B) молодые должны почитать старших.
- C) таков был воинский приказ.
- D) таков был закон чести и благородства.

Текст 2

Древние греки отмечали дни рождения своих богов 12 раз в год (так, день рождения Артемиды, богини Луны и охоты, праздновали шестого числа каждого месяца). Что же касается простых смертных, то такой привилегией пользовался только глава семьи – муж и отец, и то лишь один раз в году. На женщин и детей особого внимания не обращали. Но ни тогда, ни позже, в Средние века, дни рождения людей почти не отмечали. В основной своей массе человечество не пользовалось календарями. И жизнь каждого человека в отдельности ничего не значила.

2. Какая информация отсутствует в данном тексте?

- A) Большинство людей обходилось без календарей.
- B) В древности люди почитали жизнь каждого человека.
- C) Женщины и дети не обладали особыми льготами.
- D) Отец семейства имел право праздновать день рождения.

Текст 3

Дайвинг – это прекрасное увлечение, благодаря которому можно увидеть множество подводных красот. Учиться нырять с аквалангом можно в реках или бассейнах, но такую красоту, как в настоящем море, в пресной воде не найти.

На Мальдивских островах можно посмотреть на красивых звёзд, безобидных акул, скатов и многих других представителей водного мира. На Мальте меньше красивых мест, но тут есть загадочные пещеры и каньоны. В южной части Мексики расположен остров Юкатан. Его окружают красивые подводные залы с воздушными куполами, сталагмитами и сталактитами. Дайвинг – это не только познание всего величия подводного мира, но и отличный отдых, и множество положительных эмоций.

3. Какова роль второго абзаца по отношению к первому?

Он является его

- А) обоснованием.
- В) опровержением.
- С) противопоставлением.
- Д) сравнением.

Текст 4

Если во время трапезы вы отвлекаетесь на постороннюю деятельность, то съедаете больше пищи, что ведёт к перееданию.

Ученые из Бристольского университета исследовали две группы испытуемых: представители первой ели не отвлекаясь, участники второй питались или играя на компьютере, или просматривая телепередачи. Как выяснилось, организм испытуемых из второй группы «забывал» про необходимость тщательно пережёвывать пищу и оценивать уровень насыщения, поэтому люди «заглатывали» примерно вдвое больше пищи, чем те, кто питался без «внешних раздражителей».

Вывод прост: 5. Это позволит избежать переедания и связанных с ним проблем: ожирения и болезней желудочно-кишечного тракта.

4. В каком значении в тексте использованы слова «внешние раздражители»?

- А) громкая и ритмичная музыка
- В) компьютерная игра и телепередача
- С) окружающие вас люди
- Д) приятный запах, аппетитный вид пищи

5. Какое предложение лучше вставить на место пропуска в последнем абзаце?

- А) нельзя контролировать количество съеденного во время игры или при просмотре ТВ
- В) нельзя совмещать питание с игрой на компьютере или с просмотром телепередач
- С) нужно тщательнее пережёвывать пищу во время игры на компьютере и просмотра ТВ

Текст 6

Прекрасный образ дочери степей

Девяти алматинкам выпала честь участвовать в фотосессии, надеть на себя стилизованные национальные платья и ощутить в городских буднях дыхание великой степи.

Звенит серебро в волосах, солнцем кружит подол платья, косы змеями выются до земли. Глядя на эти фотографии, в очередной раз убеждаешься, насколько всё-таки великолепна национальная одежда: ощущение на себе облака платья и мягкой ткани камзола, высокого саукеле неповторимо. И невольно думаешь 7 нужно чаще обращаться к прошлому, рассказывать о разных стилях народного костюма и украшений.

6. Какова идея текста?

- A) Для участия в фотосессии нужны красивые девушки.
- B) Национальная одежда – лучшее украшение девушки.
- C) Необходимо в городах носить национальную одежду.
- D) Необходимо помнить историю национального костюма.

7. Какие слова лучше вставить на место пропуска во втором абзаце?

- A) над тем, где
- B) над тем, как
- C) о том, как
- D) о том, что

Текст 7

С родниками и колодцами в народе связано множество самых различных поверий. Чист, как родник, – говорили о честных людях. У казахов о тех, кто копал колодцы, слагали песни и легенды. Многие колодцы и родники посвящались выдающимся людям, носили их имена. Никто не смел присваивать их себе и называть своим именем. Потомки копателя каждый год очищали эти колодцы, чинили и освящали, угощая тут же всех присутствующих. Люди верили, что за устройство колодцев Бог пошлет дожди и даст им царствие небесное.

Татары считали, что нельзя есть в погребке и над колодцем, а узбеки – что, идя к колодцу, нельзя есть. По их поверьям считалось, что количество колодцев и родников взаимосвязано с числом звезд на небе. И если вырыть новый колодец, то зажигается новая звезда. И, наоборот, если засохнет колодец или засыпать родник, то погаснет и звезда. Поэтому, говорили старики детям, если желаешь иметь на небе свою звезду – выкопай колодец или расчисти родник.

У казахского народа по отношению к колодцу сложились уважительно-экологические традиции. Колодцу было принято кланяться, давать собственные имена, обращаться к воде и колодцу по имени, чистить колодцы, после первого грома мыться в колодезной воде. Подобные обычаи существовали у многих народов. Практически везде загрязнять воду источников считалось большим грехом, так как источник – это глаз Божий. По поверьям, родники теряют свою святость, если в них купаются, пьют воду животные, стирают.

8. Кто очищал колодцы согласно первому абзацу?

- A) дети и внуки выкопавшего
- B) те, кто создавал песни
- C) тот, чьим именем он был назван
- D) честные люди

9. Как можно было зажечь звезду согласно поверьям?

- A) выкопать колодец
- B) кланяться колодцу и давать ему имя
- C) мыться водой из колодца
- D) угощать людей у колодца

10. Какова цель текста?

- A) рассказать о традиции казахов давать имена колодцам
- B) рассказать о лечебных свойствах воды и их применении
- C) рассказать поверья о колодце, описать обычаи разных народов

Текст 8

Не так давно учёные из университета Хэриот-Уотт в Эдинбурге во главе с профессором Адрианом Нортон решили проверить связь музыкальных предпочтений с интеллектом и характером слушателей.

В ходе исследования учёные опросили 36 тысяч человек из разных стран мира. Учёные задавались целью доказать подросткам, что слушать тяжёлую музыку и рэп небезопасно для их мозга, но результаты их 12.

«Один из фактов, который поразил нас больше всего, – это то, что поклонники классической музыки и тяжёлого рока очень похожи, – признался Адриан Норт. – Они продемонстрировали наиболее высокий интеллект. В обществе бытует стереотип поклонника тяжёлого рока как человека, находящегося в глубокой депрессии, и как опасного элемента общества. На самом деле это безобидные и очень тонкие натуры».

Впрочем, как показывает жизнь, во взрослом возрасте многие рокеры приобщаются к классическим произведениям, притом не отказываясь и от любимого металла. Неудивительно, что характеристики поклонников обоих жанров оказались схожи. «И те, и другие – личности творческие, непринуждённые, но не очень общительные», – заявил Норт.

Любители рэпа, хип-хопа и r'n'b показали самые низкие результаты IQ-тестов. Зато они, как и поклонники рэги, продемонстрировали высокую самооценку и коммуникабельность. Самыми креативными оказались поклонники блюза и джаза, а также знатоки оперы. А наиболее трудолюбивыми были признаны любители кантри и поп-музыки.

11. Какое из утверждений верно согласно тексту?

- 1) Рокеры и любители классической музыки – слегка замкнутые люди.
- 2) Поклонники рэпа и рэги – общительные люди.
- A) только первое
- B) только второе
- C) и первое, и второе
- D) ни первое, ни второе

12. Какое слово лучше вставить на место пропуска во втором абзаце?

- A) возмутили
- B) обрадовали
- C) разочаровали
- D) удивили

13. Что автор хотел сказать этим текстом?

- A) Доброта – характерная черта рокера.
- B) Не стоит доверять стереотипам.
- C) Поп-музыка развивает трудолюбие.
- D) Тяжёлый рок влияет на психику.

Текст 9

Интеллект биологических организмов

1. Последние научные исследования доказывают, что все биологические организмы (от млекопитающих до птиц и насекомых) обладают достаточным уровнем интеллекта. Но понятие интеллекта сложно определить объективно, поскольку в качестве эталона мы при этом используем наши собственные способности. Интеллект животного измерить ещё труднее.
2. Проявлением одной из форм интеллекта долгое время считалось применение человеком орудий труда, однако в ходе экспериментов выяснилось, что использовать инструменты способны и некоторые животные, хотя и не совсем так, как люди. Так, вороны, которые среди пернатых имеют самый большой размер мозга, а также способность испытывать эмоции и обучаться, могут использовать для своих целей найденную проволоку, палочки и другие предметы.
3. Долгое время животных считали эгоистами, и это было вызвано неспособностью животных сочувствовать. Последние исследования ученых опровергли это утверждение. Способностью переживать за своих соплеменников обладают и слоны, и приматы, и другие представители фауны.
4. Кстати, шимпанзе имеют более развитую краткосрочную память, чем люди, а шмели могут решать свои задачи быстрее, чем компьютер; медоносные пчелы способны распознавать лица, а морские львы способны логически мыслить. Чтобы судить об интеллекте «братьев наших меньших», надо подходить к этому вопросу объективно и быть готовым, что они преподнесут нам ещё немало сюрпризов.

14. Какой из мифов был развеян учёными согласно тексту?

- A) Вороны способны обучаться.
- B) Животные думают только о себе.
- C) Интеллект животного трудно измерить.
- D) Шимпанзе имеют более развитую память.

15. Что хотел сказать автор этим текстом?

Животные

- A) иногда превосходят людей.
- B) могут преподносить сюрпризы.
- C) могут соперничать друг другу.
- D) обладают способностью мыслить.

16. Какова роль последнего предложения по отношению ко всему тексту?

Оно является

- A) дополнением предыдущей мысли.
- B) обобщением вышесказанного.
- C) опровержением доказательств.
- D) противопоставлением информации.

Кажымукан Мунайтпасов

Кажымукан родился в ауле Караоткель, где проживали представители казахского рода алтыбаскыпшак. Кстати, это один из самых известных казахских родов, мужчины и даже женщины которого славятся недюжинной силой – и физической, и духовной. Моя мама тоже из рода кыпшаков, и, собственно, многие истории из жизни казахских борцов я впервые услышала от неё. Караоткель был обычным аулом, каких в степях немало. Когда следом за тяжёлой зимой приходила долгожданная весна, в аулах начинались многочисленные тои. Казахские тои не обходились без народных игр.

Особенно на праздниках ценились палуаны, или борцы. Одним из палуанов, развлекавших народ на праздниках, вскоре стал и Мукан – сын бедного крестьянина Мунайтпаса, рано проявивший свои необычные физические способности.

Отец отдал его батрачить к богачу. Десятилетний Мукан мог с лёгкостью переносить мешки с зерном. Для него это было привычной работой. Спустя время даже хозяину стало интересно наблюдать за мальчиком, который с лёгкостью выполнял тяжёлый труд. Богач решил испытать его в качестве палуана. Мальчик не пропускал состязания палуанов и легко выигрывал бои не только у ровесников.

Мама рассказывала, что Кажымукан мог на спор съесть барана, хотя по своей природе ел очень мало. Но такие вот были забавы степной молодежи. С той порой связаны известные истории из жизни Мукана, многие из которых давно стали легендами. Вот одна из них. Однажды выпала тяжелая зима с сильными буранами. Надо было привезти сено для скота. Кого отправить в трудный путь? Хозяин, у которого батрачил Мукан, посчитал, что в случае чего нищего Мукана никто не хватится. Да и силищи у этого парня столько, что только он справится. Мукан добрался до места, загрузил сеном сани. На обратном пути завьюжило, и начался сильный буран. Дорогу занесло, лошади выбились из сил, а одна упала и больше не вставала. Тогда Мукан погрузил её на сани поверх сена, вторую лошадь привязал сзади, сам же, впрягшись в сани вместо лошади, потащил всё вместе в аул. История быстро обошла всю степь, после этого Мукана начали приглашать на разные тои для выступления перед гостями. Чем больше он был на виду, тем больше его стали узнавать и говорить о нём. Но от своих побед Мукан не получал удовлетворения, считая, что это всё не то, о чём он мечтал всё своё детство.

17. Откуда автор узнала о Кажымукане?

- A) из рассказов других борцов
- B) из рассказов своей матери
- C) от аульных аксакалов
- D) от женщин аула Караоткель

18. Почему Мукана стали приглашать на тои для выступления?

- A) Он мог съесть на спор барана.
- B) Он легко выполнял трудную работу.
- C) Он развлекал собравшихся гостей.
- D) Он хотел прославить своё имя.

19. Какое из утверждений верно согласно тексту?

1. Кажымукан был из бедной семьи.
2. Кажымукан гордился своими победами.

- A) только первое
B) только второе
C) и первое, и второе
D) ни первое, ни второе

20. Какова основная идея текста?

Рассказать о

- A) выступлениях богатых борцов.
B) прошлом казахского народа.
C) популярности человека-легенды.
D) представителях рода кыпшаков.

Қазақ тілі (екінші тіл)

1-мәтін

Таңертең белгіленген уақытта ұйқыдан оятатын сағат әр үйде бар. Сағат шырылдаған кезде ұйқысын қимай, өшіре салып, әрі қарай ұйықтай беретін жалқаулар ортамызда аз емес. Осындайлар үшін жас инженерлер ұшатын қоңыраулы сағат ойлап тауыпты. Олар кәдімгі қоңыраулы сағатқа тікұшақтіндей қанаттар орнатыпты. Қоңырау шырылдағанда, қанаттары айналып, сағатты төбеге көтеріп әкетеді. Кәдімгі екі кішкентай батареямен жұмыс істейтін сағат төбеде үш минут бойы шырылдап тұра алады. Осыдан кейін жалқаулар орнынан тұрмай көрсін?!

21. Мәтіндегі сағаттың ерекшелігі неде?

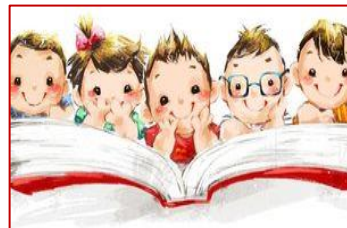
- A) әндетуінде
- B) батареядан қуат алуында
- C) кез келген үйде болуында
- D) қалықтауында

2-мәтін

Кітап оқып, кітаппен дос болып өскен баланың қиялы ұшқыр, кез келген іске алғыр болады. Балаларға арнап шығарма жазу үлкендерге арнап жазғаннан гөрі қиын.

«Кітап кішкентай баланың қолға ұстап көруіне қызық болуы керек. Көркем безендірілген, бояуы қанық кітаптар баланы көбірек қызықтырады. Балаларға арналған кітапты шығарар алдында маркетингтік зерттеу жүргіземіз. Балалар нені оқиды, қандай кітапқа қызығады, ата-ана қандай дүние іздейді – осының бәрін анықтаймыз.

Қазіргі кітаптар мәтінмен және суретпен шектелмейді. Олар панорама түрінде ашылып, кітаптың тақырыбына сай баланы қызықтырады. Мысалы, «Теңіз қарақшылары» кітабында кеменің суреті, ханшайым туралы кітапта үлкен сарай бар. Осындай 3D форматтағы кітаптар көбейіп, заман талабына сай түрленіп отырады», – дейді баспа үйінің редакторы.

22. Қай ақпарат мәтін мазмұнына сәйкес келеді?

- 1. Балалар кітабын жазу кезінде балалар мен ересектердің қалауы ескеріледі.
 - 2. Балаларды қызықтыру мақсатында кітаптар түрлі дизайнды шығарылады.
- A) тек біріншісі
 - B) тек екіншісі
 - C) екеуі де дұрыс
 - D) екеуі де бұрыс

3-мәтін

Жапонияда орын алған мына оқиға жұртты қайран қалдырған. Бимо атты ит иесімен бірге теледидар көреді. Кезекті жаңалықтардан ит су тасқынына душар болған адамдарды көреді. Сол жаңалықтан соң үйден кетіп қалған итін иесі таба алмай қалады.

Арада бірнеше ай өткен соң, иттің иесі теледидардан тасқын кезінде құтқарылған адамдар мен жан-жануарларға көмек көрсеткен иттерді марапаттау рәсімін көреді. Олардың арасынан өз итін таниды. Мемлекеттік орындарға хабарласып, итін іздейді. Алайда иесі оны сол күйі таппайды.

Ең қызығы сол – арада үш жыл өткенде, жоғалып кеткен ит өз үйіне оралған. Тасқын кезінде зардап шеккендерге көмектесіп, адамдарды апаттан арашалап келген итімен мақтанған жапондықтың иті туралы хикая ел ішіне жайылып кетті.

23. Мәтін не туралы?

... ит туралы

- A) жоғалған
- B) күзетші
- C) қабаған
- D) қайырымды

24. Қай ақпарат мәтін мазмұнына сәйкес келеді?

- A) Арнайы ұйым ит туралы ақпаратты жасырды.
- B) Бимо өзінің иесіне деген адалдығын көрсетті.
- C) Бимо жаңалықтарға шығу үшін қауіпті жерге барды.
- D) Жапондар Бимоның ерлігі туралы ертегі шығарды.

4-мәтін

1. Сазгер, музыка зерттеушісі Ахмет Жұбанов: «Қазақ күйлерінде шөптің сыбдыры, кең далада келе жатқан жалғыз жолаушының әні, аспанда қалықтап жүрген бүркіт қанатының суылы бар...» – деп ерекше тебірене жазыпты.

2. Музыка дегеніміз – сырлы да сиқырлы дыбыс. Ал дыбыс дегеніміз – табиғат. Табиғатсыз тіршілік жоқ болса, дыбыссыз музыка жоқ. Әуен көптеген сансыз дыбыстан құралады. Табиғаттағы жаңбыр, дауыл, жел үні, су сылдыры, құстар әні, аңдардың дауысы, қимылына еліктеуден әуен құралады.

3. Жақсы ән мен сазды музыка – жан азығы. Әсем ән, сазды музыканың ықпалынан қанайналым жүйесі, зат алмасу процесі жақсарады. Музыка көңілді көтереді, қайғыны жеңілдетеді, бойды сергітеді, жанға жайлы эмоция сыйлайды.

4. Ғалымдар музыканың адамның ми жүйесіне әсер ететінін анықтаған. Музыка ми зейіндерін жақсартады екен. Шығыстың ұлы емшісі Авиценна музыканың адамды емдейтін емдік қасиеті бар екенін айтқан. Ертеде әуеннің көмегімен күйзелісті, қайғы-қасіретті емдеген.

5. Музыкалық аспапта ойнаған кезде адамның қабілеттері ашыла түседі. Сонымен қатар музыкамен айналысқан адам шет тілдерін жақсы меңгереді екен.

25. Қай абзацта музыкаға түсініктеме беріледі?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

26. Қай ақпарат мәтін мазмұнына сай келеді?

- A) Жанды әуен адамның денсаулығына әсер ете алады.
- B) Музыка адамдардың көңіл көтеруіне ғана арналған.
- C) Табиғаттағы сан алуан дыбыс жанға жайлылық береді.
- D) Тілшілер музыкалық аспаптарда өте шебер ойнаған.

27. Мәтінге қандай тақырып сәйкес келеді?

- A) Ғажайып табиғат
- B) Зерттеу алаңы
- C) Музыка құдіреті
- D) Халық аспаптары

5-мәтін

Асанәлі Әшімов – театр және кино өнеріндегі ерекше талант иесі

1. – Асанәлі аға, сіз атақты адамсыз. Бүкіл жұрт сізді біледі, бірақ ешкім біле бермейтін бала Асанәлі туралы айтсаңыз...

– Бала Асанәлінің балалық шағы ауыр болды, өйткені ол уақытта соғыс жүріп жатты. Ауылдың барлық ер-азаматы соғысқа кетті, жұмыс істей алатын қарттардың, аналардың, балалардың барлығы жұмыс істеді. Бала Асанәлі егінде жұмыс істеді. Аяқкиімі болмағандықтан, кейде мектепке жалаңаяқ баратын... Бірақ қанша ауырлық көрсе де, өмір оны қайсар, жігерлі қылып өсірді...

2. – Өміріңізде анаңыздың рөлі қандай?

– Анам еңбекқор, мейірімді, қарапайым адам болды. Колхоз жұмысын істеді. Әкем соғыстан келмеді. Мені жалғыз өзі өсірді. Үнемі еңбек ету керек, білім алу қажет деп айтты. Мен қалаған оқуыма түсе алмадым, сол себепті театр және кино әртістерін даярлайтын бөлімге оқуға түстім.

3. – Балалық шағыңызда қандай ойындар ойнадыңыз?

– Соғыс жүріп жатқандықтан, бізде ойыншық деген болған жоқ. Балалар жұмыс істеп жүріп те ойнай алдық. Сол кезде «Қызыл май» ойынын ойнадық, ол – қазіргі хоккей. Сиырдың жүнінен доп жасап, доп ойнадық.

4. – Балаларға қандай кеңес берер едіңіз?

– Адам болам деген бала ата-анасын тыңдап, жақсы оқып, болашағын кішкентайынан ойлайды. Балаларға айтарым: оқы, оқы және тағы оқы... Оқысаң, білімді болсаң, елге де көмегің тиеді.

28. Қай бөлімде балалық шақтың қиындығы туралы айтылады?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

29. Қай ақпарат мәтін мазмұнына сәйкес келеді?

1. Соғыс кезінде балалар жауынгер болып ойнады.
 2. Соғыс кезінде балалар үлкендерге көмектесті.
- A) тек біріншісі
B) тек екіншісі
C) екеуі де дұрыс
D) екеуі де бұрыс

30. Мәтіндегі оқиғалардың реті қандай?

1. Бала күнгі ойындар
 2. Соғыс және балалық шақ
 3. Оқудың пайдасы
 4. Менің анам
- A) 1, 2, 3, 4
B) 1, 2, 4, 3
C) 2, 1, 4, 3
D) 2, 4, 1, 3

31. Асанәлі Әшімов балаларға қандай кеңес береді?

- A) Ата-ананың балаларына деген қамқорлығы ерекше.
B) Балалар кішкентайынан елдің қамын ойлауы тиіс.
C) Балалық шақта еңбекке араласқан дұрыс.
D) Білім жолында аянбай тер төгу қажет.

32. Мәтін қандай үлгіде жазылған?

- A) әңгіме
B) мақала
C) монолог
D) сұхбат

6-мәтін

Қарт самурай өз шәкірттерін білімді, ақылды етіп тәрбиелейді. Бір күні сабаққа өзінің тәртіпсіздігімен, қатыгездігімен елге аты жайылған жауынгер келеді. Оның өзіндік әскери тактикасы болатын. Ол қарсыласына ауыр сөздер айтып, ызаландырады. Ызаланған қарсыласы жекпе-жекке шығып, қателіктер жіберіп, жеңілетін.

Бұл жолы да жауынгер қарт самурайды ызаландыру үшін ауыр, балағат сөздерін жаудырады. Алайда самурай оған қалт етпейді. Өлгі жігіт үш рет қайталап көреді. Самурай сабағын жалғастыра береді. Ызаланған жауынгер есікті теуіп, кетіп қалады.

Мұны бақылаған шәкірттері самурайдан: «Ұстаз, неге оның мұндай тәртіпсіздігіне жауап бермедіңіз? Оны жекпе-жекке шақыру керек еді!» – деп ызаланады.

Дана самурай: – Сізге біреу сыйлық алып келіп, сіз қабылдасңыз, ол кімнің қолында қалады? – деп сұрайды.

– Өзінің иесінде, – деп жауап береді шәкірттері.

– Бұл қызғаныш, ашу, кемсіту мен мысқылға да қатысты. Оларды қабылдасан, барлығы өз иесінде қалады, – дейді самурай.

Шынында да, біреудің ашулы сөзін көңілге алмасңыз, жүйкеңіз тозбайды. 35 денсаулығыңыз да қалыпты болады. Бұл әңгіме адамды кешірімді болуға шақырады.

33. Жауынгердің өзіндік әдісі қандай?

- A) бәсекелесін ашуландыру
- B) бәсекелесін қолдау
- C) сабырлық таныту
- D) ұстазын құрметтеу

34. ... ол кімнің қолында қалады?

Осы сөйлемде самурай кімді атап тұр?

- A) келген қонақты
- B) күтіп алушыны
- C) сыйлық алушыны
- D) сыйлық берушіні

35. Бос орынға қай сөз қойылады?

- A) Бірақ
- B) Дегенмен
- C) Демек
- D) Немесе

7-мәтін

Адам қолжуғышқа су құйды. Одан кейін беті-қолын сабындап, су біткенше рақаттанып, ұзақ жуынды. Сүлгіге жақсылап сүртінді де, ішке кіріп кетті.

– Көрдіндер ме, адамдарға менен зор қызмет ететіндерің жоқ десе, жеңістік бермейсіңдер. Өне, беті-қолын сүртіп едім, тап-таза болып шыға келді, – деді Сүлгі кеудесін соғып.

– Ей, Сүлгі! – деді Қолжуғыш шыдай алмай. Ашуланғаны соншалық – қақпағы жерге түсіп кете жаздады. – Сен несіне кеуденді көкке керіп тұрсың? Адам жуыну үшін бірінші кімге келеді? Маған. Келгенімен тұрмай, иіліп сәлем береді. Ал мен оны жақсылап жуындырып жіберемін.

Сабын да қарап тұра алмады. Мұның да ашуланғаны сондай – тұла бойы көпіршік атты. – Менсіз адамның күні бар ма?! Жоқ! Қандай кірің болса да, жойып жіберемін. Сондықтан адамға менен қымбат ештеңе жоқ.

Үшеуінің айтысы кешке дейін созылды. Бірінен-бірі қалғысы, жеңілгісі келмеді.

Алайда бұлардың қасына кешке дейін ешкім жолаған жоқ. Өйткені 37.

36. Мәтіндегі оқиғалардың реті қандай?

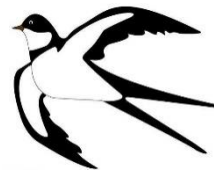
1. Беті-қолын жуған адам
 2. Нәтижесіз созылған айтыс
 3. Айтысқа қосылған Сабын
 4. Сүлгі мен Қолжуғыш дауы
- A) 1, 2, 3, 4
 - B) 1, 3, 2, 4
 - C) 1, 4, 3, 2
 - D) 2, 1, 4, 3

37. Бос орынға қай жауап сәйкес келеді?

- A) адам дауды тоқтатқан еді
- B) олар әбден шаршаған еді
- C) оларды ешкім естімеген еді
- D) су таусылып қалған еді

8-мәтін

Қарлығашты зерттеуші ғалымдар оның әуеде аузын ашып ұша алатынын анықтаған. Ол бекер емес екен. Қатты жылдамдықпен самғап келе жатқан қарлығаштың аузына ауада ұшып жүрген шыбын-шіркейлер өздері кеп түсетін көрінеді, яғни бұл – қарлығаштың «аңшылығы». Әрі-бері самғап, аузын толтырған соң, ол тапқан тамағын балапандарына әкеліп береді. Сөйтіп күні бойы ұшып жүріп аңшылық жасайтын қарлығаш өзін де, балапандарын да тойдыратын көрінеді.

Сондай-ақ қаншама зиянды шыбын-шіркейді жойып, адамға да көмегін тигізеді. Халқымыз қарлығашты киелі құс санайды. Үйіне қарлығаш ұя салса, оны жақсы ырымға балайды.

38. Қарлығаш қорегін қалай тауып жейді?

- A) аузын ашып ұшу арқылы
- B) өте жылдам ұшу арқылы
- C) балапандарымен бірге аңшылыққа шығу арқылы
- D) жәндіктер мен шыбын-шіркейді теріп жеу арқылы

39. Мәтіннің соңында автор неге назар аударғысы келді?

- A) адамдардың қарлығашқа деген қамқорлығына
- B) қарлығаштың адамзатқа әкелетін пайдасына
- C) қарлығаштың ұя салу қабілетіне
- D) адамдардың сенгіштігіне

9-мәтін

Бір күні Қожанасыр досынікіне келсе, ол үйін тазалап жатыр екен. Қожа одан:

– Е, достым, не істеп жатырсың? – деп сұрайды.

– Ә, Қожа екенсің ғой! Ескі киім, қағаз, кітап – бәрін өртейін деп жатырмын, – дейді досы.

– Қой, достым, киім ескіреді, бірақ кітап ескірмейді. Оның сырты ескіреді, бірақ ішіндегі ақыл ескірмейді, – депті сонда Қожанасыр.

40. Мәтіннің негізгі ойы қандай?

- A) Білім ешқашан тозбайды.
- B) Достық ешқашан тозбайды.
- C) Киім ешқашан тозбайды.
- D) Кітап ешқашан тозбайды.

English language

Read the question first, then the text.

41. Which statement is correct, according to the text?

- A) The cruise lasts for one month.
- B) The ships have entertainment areas.
- C) Tourists can't go in for sport there.
- D) Tourists need to pay in the restaurants.

Crystal Cruises - Luxury Every Day

Come sail on a Crystal Cruise ship! We have three luxurious ships: The Crystal Queen, The Crystal Princess, and The Crystal Palace.

Experience luxury on cruises around the Caribbean Sea, available for 7 or 14 days.

Our seven-day cruise costs \$2000, and our two-week cruise is \$3500.

All food and drinks are included in the price. Our ships feature a casino, cinema, five-star restaurant, theatre, library and a fully equipped gym.

Come aboard today for the holiday of a lifetime!

Call now: 020-4455832

.....

Read the question first, then the text.

42. What words are missing in the text?

- A) please avoid sharing your library account.
- B) please make sure to bring the books on time.
- C) please share your lunch with classmates.
- D) please try to change your library account.

School Library Notice

Students are allowed to sign out three library books at a time from the fiction and non-fiction collections. This limit does not include textbooks. Students must present their library card when signing out books.

We ask that students do not sign out books for others because, if your friend or classmate loses the book, the person whose account was used will be held responsible. This can lead to hard feelings. Similarly, just as you wouldn't share your computer account, 42.

Library books are due three weeks from the date they are signed out. You can check the due date:

- In the back of the book.
- Online through our electronic library system.

.....

Read the question first, then the text.

43. Why does Christine write the letter?

- A) Because she appreciates Caroline's work.
- B) Because she likes teaching English.
- C) Because she prefers to teach teenagers.
- D) Because she wants to improve her English.

Hello Caroline,

I want to thank you for your lessons. I work in France, teaching English to adults, and your lessons are both fun and incredibly helpful to my students. I use them whenever a student has challenges with speaking or writing. I'm looking forward to your future lessons. Thank you so much!

Best wishes,
Christine

.....

Read the question first, then the text.

44. You are searching for work. Which of the texts below contains information you are looking for?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

1 €20,000 offered by “Fondazione San Marino Cassa di Risparmio – SUMS” for a two-year contract with StudioMusica. The winner will perform in 10 major national and international concerts.	2 Parkhouse Hotel Our hotel is just 6 miles away! Family Run Motel Near Stonehenge www.parkhousemotel.
3 Our fleet of luxury cars, including the Aston Martin DB9, Ferrari 430 Spider, and Audi R8, is available for personal hire, ideal for weddings, birthdays, and special outings.	4 Urgent Need for Staff Grade Anaesthetist Duration: 3 months Location: North London Recruiter: Medecho Salary: £50.00 per hour Contract: Permanent/Full-time Reference: 4471926

.....

Read the question first, then the text.

45. Where can you find this kind of text?

- A) in the advertisement for holidays
- B) in the booklet for tourists
- C) in the invitation card to a concert
- D) in the schedule of a TV show

Modern Bath

Bath is a beautiful city, popular with tourists year-round. There is so much to see and do in Bath! The city is home to museums and art galleries, and many tourist attractions, such as the Roman Baths. Bath also boasts five theatres, one of which is called The Egg. It is uniquely shaped like an egg and was specifically built for young audiences. The city hosts a variety of festivals, including an international music festival, a literature festival, and even a beer festival.

.....

Read the question first, then the text.

46. What is the main idea of the text?

It gives tips on how to ...

- A) lead a healthy lifestyle.
- B) protect the planet.
- C) save money.

You can help the environment too! These tips will help save water and energy. Be sure to ask your parents before trying any of them!

- Choose locally grown food. Transporting food long distances wastes fuel and increases CO2 emissions.
- Turn off the lights when you're not using them.
- Turn off the water while brushing your teeth.
- Take shorter showers instead of baths.

Share these eco-friendly tips with your family and friends!

.....

Read the question first, then the text.

47. Why is the text about nuts titled “Be a Health Nut!”?

- A) Because it helps us to buy this valuable product.
- B) Because it informs us how to use them in recipes.
- C) Because it shows us the benefits of this food for people.

Be a Health Nut!

Nuts are not only delicious, but they’re also good for you. They are packed with nutrients like magnesium, potassium, and arginine. While nuts are high in calories, they should be eaten in moderation. They also contain polyunsaturated and monounsaturated fats (the healthy types of fat) and can help lower cholesterol. This makes them heart-healthy.

-
1. Do you play computer games online? Do you send email messages to your friends? You can access all kinds of information on the Internet. People use it to work from home, and scientists use it to conduct research.
 2. The Internet is a system that connects computer networks, linking millions of computers worldwide. **It** allows your computer to access information stored on remote computers. Some networks have only a few computers, while others have thousands. Computers connect to the Internet through telephone and cable systems.
 3. Millions of people use the Internet every day. In 1981, only 213 computers were connected to the Internet. By 2003, that number had grown to more than 216 million. The exact number of Internet users is unknown, but computer experts estimated there were 61 million users worldwide by the end of 1996. By the end of 2013, the number of users may have ranged from 700 million to 900 million.

48. “Do you play computer games online? Do you send email messages to your friends?” (paragraph 1)

Why does the author ask these questions?

- A) He wants readers to post their answers on the site.
- B) He wants to draw our attention to reading the text.
- C) He wants us to find answers to the questions in the text.

49. What does the word “It” refer to in paragraph 2?

- A) a computer
- B) an online system
- C) the Internet

50. What is the main idea of paragraph 3?

- A) Scientists are still estimating the exact number of computers.
- B) The computers connected to the Internet have a rich history.
- C) The number of computer users continues to increase.

51. Which paragraph answers the question “What is the Internet?”?

- A) Paragraph 1
- B) Paragraph 2
- C) Paragraph 3

.....

Victor Aims to Change the World, One Skateboarder at a Time

1. Victor Davila, 18, hops on his skateboard and rolls down a cracked sidewalk. The air is filled with smoke from cars and trucks. Welcome to Hunts Point, a low-income neighborhood in the Bronx in New York City. Victor wants to address these issues because he loves his community. To get other teens involved, he is giving away something else he loves: skateboards.
2. Last year, Victor started a group called Eco Ryder. Victor and two of his friends teach kids how to design and build skateboards. When they are done, the kids get to keep the boards. “To receive a skateboard, they have to go through all of our environmental workshops,” Victor explains. In these workshops, kids learn about their local environment. “53, we talk about the different animals that live in the Bronx River,” says Victor.
3. What’s next for Victor? His biggest dream is to expand Eco Ryder to other cities across the country. He wants kids to get involved in their communities, no matter where they live.

52. “The air is filled with smoke from cars and trucks”. (paragraph 1)

What does this sentence mean?

- A) There are problems with the environment.
- B) This place is experiencing real economic growth.
- C) Too many people live in one house there.

53. What words are missing in paragraph 2?

- A) At least
- B) For example
- C) In addition
- D) On the contrary

54. What do we read about Victor in paragraph 3?

- A) His wish to transform his experience to other countries.
- B) The ideas he wants to realize in the coming times.
- C) The problems he has faced in making children enthusiastic.

A “Hoppy” Discovery

A new frog species has been discovered in New York City.

1. Usually, scientists search rainforests, ocean habitats, or other places on Earth to discover new plant and animal species. So, when a new type of frog was found hopping around New York, you could say scientists were very happy.

2. Three years ago, science student Feinberg explored New York, listening for sounds and collecting unusual frogs. He shared his research with biologist Catherine E. Newman, who was studying leopard frogs. She analysed the frog’s blood samples and compared the new frog’s blood structure with that of the leopard frogs. The frogs looked nearly identical, but their blood structures varied significantly.

3. Feinberg believes the frog may have once lived in Manhattan, but its current habitat ranges from the Great Swamp National Wildlife Refuge in New Jersey to the northern counties of New York. It may even be living in parts of Connecticut and Pennsylvania. The frog’s habitat seems to centre around Yankee Stadium. 57 Feinberg hasn’t found any frogs living around the famous baseball field.

55. What is the function of paragraph 1?

The author wants ...

- A) to describe the different habitats of animals and plants.
- B) to draw attention to an unusual discovery.
- C) to make a joke about scientists.

56. What makes this new type of frog different from leopard frogs? (paragraph 2)

- A) its blood structure
- B) its present habitat
- C) its strange appearance

57. Which words are missing in paragraph 3?

- A) But so far
- B) In particular
- C) Once again

.....

You were surfing the Internet and found Lila's blog:

1. I love my little sister. She's everything to me. I enjoy dressing her up and playing with her. She's the greatest little sister anyone could have. Unfortunately, we can't go to the latest parties together because she's my dog, Shuga.
2. Shuga means the world to me. I love her as if she were my little sister. She's so spoiled and sometimes has an attitude, just like a human (I swear). My mom brought her home in 2006, and she quickly became part of the family. Everyone loves her, and she knows it. She's super friendly and incredibly sweet. I don't know what I'd do without her.
3. Shuga is a Pekingese, and she's the best dog a person could have. It gets a little tough without her on campus. Sometimes I wake up and look for her, forgetting I am at school and not at home. I don't know if any of you have pets, but mine is my everything. I hope you don't think I'm weird because I love my dog so much, but I really do! I mean some people say diamonds are a girl's best friends, but Shuga is mine!

58. Why did Lila write this post?

- A) to complain about living without a pet on campus
- B) to express her opinion on friendship between humans and pets
- C) to share her feelings about her pet with the readers

59. Which paragraph tells how Shuga became a family member?

- A) Paragraph 1
- B) Paragraph 2
- C) Paragraph 3

60. What is the best title for this text?

- A) A Day at the School Campus
- B) A Girl's Best Friend
- C) A Very Fashionable Pet

Правильные ответы

№	Ответ
1	D
2	B
3	A
4	B
5	B
6	D
7	D
8	A
9	A
10	C
11	C
12	D
13	B
14	B
15	D
16	B
17	B
18	B
19	A
20	C
21	D
22	C
23	D
24	B
25	B
26	A
27	C
28	A
29	B
30	D
31	D
32	D
33	A
34	D
35	C
36	C
37	D
38	A
39	B
40	A
41	B
42	A
43	A
44	D
45	B
46	B
47	C
48	B
49	C
50	C
51	B
52	A
53	B
54	A
55	B
56	A
57	A
58	C
59	B
60	B